

O dávné historii kapličky se zvonem v již zaniklém Temelínci

čís. 25/9. 97

V areálu dnešní Jaderné elektrárny Temelín se před zahájením stavby nacházela malá obec Temelínek.

Nezápadné místo, rozdělené potůčkem a mostem na dvě poloviny, z nichž na té severní, zhruba uprostřed, existovala z blíže neurčené doby malá kaple se zvonem. V květnu 1936 tehdejší starosta Vojtěch Mikšátko svolal veřejnou schůzi obyvatel. Tam se jednalo o tom, zda stará kaplička, která "je špatného stavu a nedělá dobrý dojem", bude opravena, či bude postavena nová.

Přítomní se rozhodli pro druhou variantu a současně se usnesli, že každý dům přispěje na stavbu peněžním darem. Mimo to přijali návrh, aby pomocné práce na stavbě, dovoz dřeva a další zajistili vlastními silami a vyzvali rodáky, aby i oni finančně akci podpořili. Podle celkově získaných prostředků se mělo pak určit, jak velká a nákladná stavba bude uskutečněna.

Za stavební místo bylo zvoleno to, kde stála dosavadní

"ozdoba" obce, a to z důvodu, že při pohřbech, které se konaly na hřbitově v křténovské faře, se rozloučení konalo právě v prostoru severní návsi proti usedlosti Františka Sobolíka. Na závěr shromáždění byl zvolen pětičlenný přípravný výbor v čele s Josefem Šimánkem.

Na podzim 1936 se výbor ústy předsedy J. Šimánka obrátil na rodáky podle dostupných adres. V listopadu 1936 výbor zvolil ze svého středu pokladníka a stanovil, že dary občanů budou složené na účet v kempelci ve sousedním Křténově. Mezi obyvatelé byly rozneseny listiny, na nichž měl každý závazně potvrdit, jakou částkou je ochoten přispět. Po vrácení výbor konstatoval, že očekávaná suma bude činit 4165 korun a rodáci potvrdili dalších 6560 korun. Před Silvestrem 1936 se konala druhá veřejná schůze, která rozhodla, že kaple by měla vypadat jako ta, kterou měli v sousedním Kočíně, kam chodívali Temelínští na poutě.

Výbor se současně obrátil na dva majitele stavebních firem, aby učinili předběžný

plánek stavby a připravili skutečný plán včetně stavebních nákladů. Uplatňoval se přitom systém tzv. oferty, tj., kdo nabídne nižší a tudíž přijatelnější cenu při zachování daných požadavků. Nakonec celou věc vyřešil rodák Václav Lukáš, který vše požadované vykonal zdarma.

V zimě 1936-7 byla zbořena stará kaplička, o jejíchž "kvalitách" mi nedávno vyprávěl jeden z rodáků J. Veselý, žijící t. č. ve Vídni. Prý stavba byla tak labilní, že místní mladíci jeden druhému vyhrožovali, že ji na sebe při nějakém vzájemném prohrěšku převalí.

Na jaře 1937, jakmile to počasí dovolilo, výbor v ofertním řízení jednal o tom, komu budou zadány zednické a tesařsko-truhlářské práce. Ze šesti nabídek byla využita ta, kterou předložil ing. Našinec z Temelína. Podle záznamů firma na stavbu mimo jiné použila 25 kubíků kamene, 20 000 cihel, 34 kubíků písku a 23 metrů vápna. Výběrovým řízením prošla i celková úprava okolí a ozdobné oplocení stavby. Vnitřní vybavení (dveře, ok-

na, lavice apod.) byly také dílem mistrů z okolí, oltář zhotovil p. Příhoda z Březí. Tři dřevěné sochy (svatých Jana Nepomuckého, Václava a Josefa) a potřebné vybavení pro církevní obřady zajistili kněží, bratři Tupí. Zvon byl přenesen z původní kaple.

Stavební činnost vrcholila během června a července 1937 a s objektem byly spojeny také určité technické a geodetické povinnosti pro obecní úřad. Kaple měla 44 m² zastavěné plochy, výška "lodi" byla 5,40 metru, celková výška bez kříže činila 14,5 metru. Kříž byl dvaapůlmetrový.

Technické oddělení Okresního úřadu v Č. Budějovicích trochu "potrápilo" obecní úřad v Temelínci, když v červenci požádalo, aby "plán tento byl doplněn situačním plánem a přibližným rozpočtem a pak zaslán Okresnímu úřadu v Týně nad Vltavou (tam Temelínek z hlediska správního příslušel – pozn. aut.) současně se zprávou, z jakých prostředků bude hrazen náklad na tuto stavbu a jak bude zajištěno udržování této stavby. Starosta Vojtěch

Mikšátko byl dosti lakonický, protože odpověděl jedinou větou, ze které plynulo, že stavbu financují místní občané a že obec se zavazuje o "kapli tuto pečovat".

Vrchní technický rada Okresního úřadu v Č. Budějovicích ing. Müller se v oznámení OkÚ v Týně nad Vltavou v polovině července odvolal na výnos bývalého místopředsednictví ze dne 5. X. 1864 a zdůrazňoval, aby "obec doplnila podání podrobným popisem stavby, statickými výpočty, výpočty nosných konstrukcí a příslušným rozpočtem na vlastní stavbu a vnitřní zařízení a aby vykazala hrazení stavebního nákladu a zajistila vyúčtování této stavby". (Pozn. aut.: korespondence obou úřadů s obcí byla až na výjimku vedena rukopisně, někdy ale dosti nečitelně. Takřka se nepoužíval papír s oficiální úřední hlavičkou, pouze razítko /kulatě/.)

Obec musela zároveň dodat do Týna nad Vltavou usnesení obecního zastupitelstva, kterým bylo rozhodnuto o stavbě kaple. Teprve v srpnu bylo na kapli vystaveno

potřebné technické osvědčení.

V závěru téhož měsíce (24. 8.) se potřetí sešla valná hromada temelíneckých obyvatel, aby jednala o tom, jak bude slavnostně kaple vysvěcena a otevřena. Ač se většina přítomných rozhodla pro spojení s nějakou větší akcí v sousedním (a větším) Temelínci, nakonec vše dopadlo opačně. Na neděli 19. září 1937 byla stanovena oficiální slavnost s programem. Po ranní mši ve křténovském farním kostele sv. Prokopa odešel průvod hostů s kapelou před novostavbu do Temelínce. Hosté byli uvítáni básní, kterou složil varhaník František Říha z Temelína a která ve svém obsahu byla prodchnuta českým a láskou k rodnému místu (jakoby autor naznačoval symbolicky předzvěst smutných dnů, které rok nato následovaly – pozn. aut.).

Zasvěcení kaple sv. Vojtěchu vykonal pater Tupý a po něm následovala mše. Po ní byla odhalena na jedné vnitřní stěně kaple pamětní deska rodákům, kteří zemřeli v

první světové válce. Jména jsou uvedena na jednom ze dvou pomníků obětem 1. světové války, které stojí na návsi v zachovalém Křténově – proti opravenému kostelu. Slavnost pokračovala prociťtým projevem stavitele ing. Našince, který vzpomněl i na dávnou minulost Temelínce. Dopolední oficiální část byla zakončena státní hymnou a dobový zápis konstatuje, že přes poměrně chladné počasí se zúčastnilo asi 500 osob.

Temelínecká kaple pak sloužila dobře svému účelu (rozloučení se zemřelými, večerní májové pobožnosti – občas, zvonění ráno, v poledne a večer, v jednom případě dokonce zvon nahradil ještě požární sirénu). Během okupace byl zvon "zrekvírován" a v roce 1945 nahrazen novým, který podle místních byl ovšem slabší a neměl tak milý hlas. Význam stavby po roce 1945 postupně klesal a chloubu obyvatel této maličké obce nakonec potkal stejný osud jako obec samu. Stalo se tak v roce 1986, padesát let poté, co byla kaple postavena. (pam)